

Welkomstwoord Studiedag over ‘Blikopener’ (1984)

Sieth Delhaas

Studiedag over ‘Blikopener’, PSVG werkgroep vrouw-relaties-pastoraat 28.9.1984

In ‘Blikopener’ wordt gezegd, dat het boekje iets – veel – laat zien van bestaande onvrede bij vrouwen en, dat het tevens een aanklacht is tegen het officiële pastoraat.

De PSVG is van mening dat voorkomen moet worden dat het thema vrouwen, relaties en pastoraat weer uit de aandacht verdwijnt.

Vanuit deze stichting is het initiatief genomen om samen met een voorbereidingsgroep de mogelijkheden te onderzoeken om een dag over dit thema te organiseren.

In de voorbereidingsgroep zitten vrouwen van de Sektie Vrouw in Kerk en Samenleving van de Raad van Kerken, van het Katholiek Bureau Sexualiteit en Relaties (KBSR) en leden uit de werkgroep van ‘Blikopener’ en de schrijfster. Dit alles resulteerde in deze werkdag.

Het doel is om met elkaar te bespreken hoe aan het thema ‘vrouwen, pastoraat en relaties’ meer openlijke aandacht kan worden gegeven.

De vraag was: hoe kunnen we vrouwen ondersteunen die met de problematiek van vrouwen rondom huwelijk en relaties in hun kerkelijk werk in aanraking komen?

Hoe redden die vrouwen zich en hoe gaan ze de discussie aan met bijvoorbeeld pastores, kerk-/parochieraden, kortom met mannen aan wie deze problematiek vreemd is?

U begrijpt voor ons als voorbereidingsgroep ligt alles nog heel open. Wij zijn benieuwd naar wat er met “Blikopener” gebeurt.

Van het boekje zijn veel exemplaren besteld bij de uitgever en gekocht door vrouwen tijdens lezingen. De indruk is ontstaan, dat veel vrouwen het boekje voor zichzelf lezen. Of het in groepen wordt gebruikt is nog de vraag.

Of de pastores en kerkelijk werkers, voor wie het in de eerste plaats is samengesteld, er iets mee doen? Ook dat is een vraag.

Wat mij betreft: regelmatig word ik opgebeld door vrouwen, die zelf in relatieproblemen zitten. Zij draaien mijn nummer, omdat ik in het rijtje sta van vrouwen die achterin het boekje genoemd worden en met wie eventueel gepraat kan worden als er behoefte is aan contact. Deze telefonische contacten bewijzen, dat er bij vrouwen wel degelijk behoefte is aan een “vertrouwenspersoon”, die naar haar wil luisteren, onbevooroordeeld.

Die angst voor vooroordeel in eigen omgeving of het totaal ontbreken van vertrouwen of een vertrouwenspersoon in de directe omgeving zijn vaak de eerste motieven om telefonisch contact te zoeken.

Een andere ervaring met een vrouwengroep leert, dat vrouwen, die vrij willekeurig met dit onderwerp van start gaan heel snel het gevoel krijgen dat de problemen hen te dicht op de huid komen.

‘Blikopener’ werd te bedreigend en een ander onderwerp werd gekozen.

Wij hadden gehoopt op een schokeffect bij de kerken. Daarvan hebben wij niets gemerkt. Het probleem blijft echter overeind. In elk geval ‘Blikopener’ is er en kan gebruikt worden als een soort bewijsmateriaal voor wat er leeft onder vrouwen en als instrument.

Hoe en waarom het boekje is ontstaan, staat vermeld in de inleiding van ‘Blikopener’.

Waarom het gaat is: de volkomen tegenstelling tussen de ‘leer’ van de kerken hoe het huwelijk is (bedoeld) of moet functioneren én de realiteit hoe met name vrouwen deze ondergaan.

Onze opgave als vrouwen: hoe brengen we deze tegengestelde waarheid de kerken binnen?

Om duidelijk te maken hoe vrouwen zich in en na hun huwelijk kunnen voelen, lees ik ter illustratie een stukje voor uit het feministisch maandblad OPZIJ:

“Ik had geen flauw benul. Echt niet. En hoewel het nu bijna twee jaar geleden is dat hij vertrok, kan ik het eigenlijk nog niet geloven. Evenmin als onze vrienden en kennissen toen ik het uiteindelijk moest gaan vertellen.

Bijna dertig jaar waren we getrouwd; we stonden model voor een langdurig huwelijk dat ondanks de jaren nog aan geen enkele slijtage onderhevig was. (...)

Maar op een vrijdagavond, we hadden net gegeten en ik vroeg hem of hij zin had om de volgende middag mee te gaan naar de opening van een tentoonstelling, zei hij:

“Ik ga morgenmiddag niet mee, ik ga nooit meer mee. Ik wil weg. Ik stik hier in dit huis met jou. Ik krijg hier het gevoel dat m’n leven voorbij is en ik wil een nieuw leven. Ik heb al twee jaar lang een verhouding met Ina (dat was de bibliothecaresse op z’n werk) en ik wil met haar trouwen.”

Hij is diezelfde avond vertrokken en ik lieg niet als ik zeg dat we over de hele affaire nooit meer dan een uur of drie hebben gesproken. Na dertig jaar samen, drie uur! Hij kon er niet over praten zei hij en hij wilde er ook niet over praten. Ook niet met een therapeut, ook niet met vrienden van ons.

Onze hele scheiding is afgehandeld per post en via advocaten. Alles wat ik aan aardigheid en liefde voor die man voelde en dat was heel, heel veel – verdween, dank zij die briefwisseling.

Ik heb altijd een baan gehad, dus hij hoefde me niet te alimenteren. Maar hij eiste absoluut het onderste uit de kan...

Hij wilde opnieuw beginnen, maar hij gunde het mij niet om zoveel mogelijk bij het oude te laten. Het huis werd totaal ontmanteld en na anderhalf jaar moest ik er zelf uit.

Toch begin ik overeind te krabbelen, ik red me nu wel zo’n beetje. Maar wat me uit de slaap houdt, nachten achter elkaar, is dat ik niet kan begrijpen met wie ik nu eigenlijk zo’n dertig jaar van m’n leven gedeeld heb.

Met zo’n kleinzielige, egoïstische en kinderachtige man? Dat wil ik niet geloven.’
(in: OPZIJ nr. 2, 1984, pag. 14/15).

Hoe brengen we een discussie hierover op gang?

Vandaag is het een dag van inventariseren van de knelpunten zoals die door vrouwen in haar werken met vrouwen of in de kerken, ervaren worden.

Wat zijn er voor positieve ervaringen, welke behoeften om te werken aan veranderingen?

Aan de hand van de resultaten van deze dag zal de voorbereidingsgroep gaan bekijken welke vervolgactiviteiten opgezet kunnen worden.